

Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder

Forslag til vern av

Kile naturreservat (utvidelse)

Vennesla kommune

Vest-Agder fylke

Utkast til verneplan for skog

Høringsutgave – mai 2016

Innhold

Innledning.....	3
Naturfaglige registreringer.....	3
Verneform	3
Hva medfører vern av Kile naturreservat?.....	4
Forskrifter og restriksjonsnivå.....	4
Generell kommentar til verneforskriften.....	4
Inngrep	4
Planter	5
Dyreliv.....	5
Friluftsliv.....	5
Motorferdsel	5
Skjøtsel og forvaltningsplaner	6
Generelle unntaksbestemmelser	6
Forvaltningsmyndighet.....	6
Økonomisk erstatning	6
Verneprosessen.....	6
Kunngjøring – oppstart av verneprosess.....	6
Sammendrag og vurdering av innkomne innspill.....	6
Høring og videre prosess	7
Beskrivelse av området	8
Områdebeskrivelse.....	8
Skogstruktur/påvirkning.....	8
Verneverdier.....	8
Verneformål	9
Tekniske inngrep	9
Planstatus	9
Andre interesser	9
Forslag til forskrift om vern av Kile naturreservat, Vennesla kommune, Vest-Agder.....	10

Høring av verneplan for utvidelse av Kile naturreservat i Vennesla kommune, Vest-Agder fylke.

Innledning

Dette verneforslaget gjelder utvidelse av Kile naturreservat i Vennesla kommune og er et resultat av tilbud om frivillig vern av skog fra en grunneier. Verneforslaget omfatter ca. 264 dekar. Lokaliteten er i kommuneplanens arealdel avsatt til landbruks-, natur- og friluftsområde (LNF-område).

Verneplanen sendes på høring etter avtale med Miljødirektoratet.

Naturfaglige registreringer

Naturkvaliteter og verneverdier i verneområdet er beskrevet i oppdragsrapport «Naturfaglige registreringer i skog 2014. Frivillig vern – Vest-Agder. Ecofact rapport 453, 2015». I rapporten beskrives naturgrunnlag, vegetasjon, skogstruktur og påvirkning og det gis beskrivelse, avgrensning og en verdivurdering av kjerneområder/ nøkkelbiotoper. Verdivurderingen tar utgangspunkt i fra en rekke kriterier som urørthet, død ved, forekomst av gamle trær, variasjon, rikhet, arrondering og forekomst av sjeldne og trua arter. Verdivurderingen er foretatt etter Miljødirektoratets standardmal for vurderinger for verneområder.

Kile naturreservat representerer en til dels svært rik blandingskog i lavlandet, noe som er en sjelden naturtype i regionen. Området er viktig hovedsakelig på grunn av sin høye forekomst av barlind. Her finnes trær på opptil 6-8 meter og med en omkrets på inntil 120 cm. De fleste barlinddragene kan karakteriseres som en blandet lauvskog med osp, bjørk, eik og litt furu. Området har stor naturmessig variasjon og gir et godt inntrykk av barlindas økologi. Det er registrert en del rødlistearter innenfor verneavgrensningen, men potensialet for funn av flere vurderes som stort på grunn av den store treslagsvariasjonen og rike markforhold som gir gode leveforhold for mange ulike arter, særlig av marklevende sopp og insekter. Det er også forekomster av barlind og gammel osp som gjør området verdifullt. Med foreslått avgrensning er området vurdert til å ha regional (**) verneverdi. En utvidelse av Kile naturreservat vil bidra til å dekke opp mangler ved skogvernet i Norge for lavlandsko (lågurteiekeskog/boreal lauvskog). En nærmere beskrivelse av de naturfaglige registreringene finnes under områdebeskrivelsen lenger bak i verneplanen.

Verneform

Skogområder som inngår i ordningen med frivillig vern skal normalt fredes som naturreservat, jf. naturmangfoldloven § 37. Fylkesmannen mener at naturreservat er den mest aktuelle verneformen for det området som er tilbudt for vern. Området tilfredsstiller etter vår vurdering vilkårene i naturmangfoldloven (nml.) § 37 om områder som kan vernes som naturreservat. Verneformålet i Kile naturreservat bygger på at det i størstedelen av området skal skje en friutvikling. En fri utvikling innebærer at de naturlige økologiske prosessene i skogen skal kunne finne sted uforstyrret.

Hva medfører vern av Kile naturreservat?

Ved vern av skog som naturreservat legges det vekt på at det er hele økosystemet og de økologiske prosessene som skal vernes. Verneformålet innebærer at det skal skje en naturlig utvikling dvs. at de naturlige økologiske prosessene skal kunne finne sted i området.

Et vernevedtak vil på grunn av verneformålet få konsekvenser for bruken og hvilke aktiviteter som kan foregå i området. Alle tiltak som kan føre til endringer i naturmiljøet vil være forbudt. Skogsdrift, skogskjøtsel, uttak av ved, nydyrking og lignende aktiviteter samt oppføring av bygninger vil ikke være tillatt. En del tiltak vil være søknadspliktige. I fellesskap vil søker og forvaltningsmyndighet ofte komme fram til løsninger som gjør at det ønskede tiltaket kan gjennomføres uten å komme i konflikt med verneformålet. For enkelte søknadspliktige tiltak kan det gis tillatelser som gjelder for flere år om gangen. Tradisjonelle friluftslivsaktiviteter som vanlig ferdsel til fots og på ski, jakt og plukking av bær og sopp vil kunne foregå som tidligere.

Forskrifter og restriksjonsnivå

Fylkesmannen har utarbeidet et forslag til verneforskrift for området. Her er det forsøkt å gjøre tilpasninger i samsvar med de opplysningene vi har fått om brukerinteressene i området etter kunngjøring om oppstart av arbeidet med verneplanen. Nye forhold som blir kjent om det enkelte verneområde og uttalelser som kommer inn i forbindelse med den sentrale høringen kan medføre at det blir gjort ytterligere tilpasninger av verneforskriften etter høringsperioden er utløpt. Det er derfor av stor betydning at høringsinstansene kommer med innspill til verneforskriften. Mulighet for justering av verneforskriften må vurderes opp mot hensynet til verneformålet i hvert enkelt tilfelle.

Generell kommentar til verneforskriften

Den lokale verneforskriften gir en nøyaktig oversikt over hva vernet innebærer med hensyn til hvilke tiltak og aktiviteter som kan gjennomføres i verneområdet. Nedenfor gis det noen generelle kommentarer til forskriften.

Inngrep

Verneforskriften legger opp til at tiltak som kan endre naturmiljøet er forbudt. Bestemmelsen inkluderer anlegg av ulike slag (midlertidige og faste), men også andre typer tiltak som uttak og oppfylling av masse, henleggelse av avfall og bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Det er ikke tillatt å føre opp nye bygg som for eksempel hytter eller jaktbuer i reservatet. Vedlikehold av anlegg som er i bruk på fredningstidpunktet er tillatt. Anlegg viser her til eksisterende skogsbil/traktorveier med mer.

Gjennom verneprosessen vil Fylkesmannen vurdere hvilke stier og traktorveier som skal kunne vedlikeholdes. Disse vil bli avmerket i vernekartet. For at eldre traktorveier skal kunne vedlikeholdes må de ha et lovlig og reelt bruksformål ut over uttransport av felt storvilt. Fylkesmannen minner om at traktorveier som regel er anlagt i forbindelse med drift av skogen. Ved et vern av området vil skogsdrift ikke være tillatt og behovet for å vedlikeholde denne type drifteveier faller derfor ofte bort.

Det bemerkes at plan- og bygningslovens (pbl.) bestemmelser vil gjelde i tillegg til bestemmelsene i verneforskriften, men at det ikke kan gis tillatelser utover det som er tillatt etter vernereglene.

Planter

Vernebestemmelsene legger opp til en generell plantelivsfredning som inkluderer all vegetasjon i reservatet. Det er heller ikke tillatt å så eller plante trær og annen vegetasjon. Plukking av bær og matsopp er fremdeles tillatt som før og det vil også være tillatt å gjøre opp bål dersom en samler små tørrkvist eller benytter seg av medbrakt ved.

Dersom plukkhogst inngår som nødvendig skjøtselstiltak for å opprettholde verneverdiene, vil dette være tillatt.

Dyreliv

Det er lagt opp til en generell fugle- og dyrelivsfredning i naturreservatet. Det er likevel åpnet opp for jakt og fangst i samsvar med gjeldende lovverk i området.

Friluftsliv

Ferdsl til fots og på ski i verneområdet er tillatt. Ut fra en generell vurdering av faren for forstyrrelser og slitasje på markvegetasjonen, er sykling, ridning og bruk av hest og kjerre forbudt utenom på traseer som er godkjent for slik bruk.

Det er heller ikke tillatt å bruke naturreservatet til idrettsarrangementer eller større arrangementer. Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi tillatelse til at enkelte større arrangementer kan gjennomføres i reservatet. Noen få telt eller en skoleklasse anses ikke å være større arrangement. Verneforskriften har en spesifisert dispensasjonsbestemmelse i § 7, punkt 4 som viser til at tilretteleggingstiltak og bruk av reservatet for friluftsliv og pedagogiske aktiviteter kan tillates etter søknad dersom det ikke er i strid med vernevedtaket. Gjennomføring av en ordinær befarings med en skoleklasse som ikke krever noe nærmere tilrettelegging vil ikke være søknadspliktig, jf. vurderingen over.

Dersom det over tid viser seg at tillatt ferdsel er i strid med verneformålet, kan Miljødirektoratet, ved forskrift forby eller regulere ferdselen i hele eller deler av reservatet. Utarbeidelse og eventuell innføring av en slik forskrift følger forvaltningslovens regler.

Motorferdsel

I utgangspunktet er all motorisert ferdsel i naturreservatet forbudt. Tradisjonelt er reservatet benyttet i forbindelse med storviltjakt (elg), og det kan derfor være aktuelt med tilpasninger av verneforskriften med hensyn til uttransport av felt elg/hjort på eksisterende traktorveier og i terrenget generelt. I rene skogområder med liten fare for at det skal oppstå kjøreskader, foreslås det et generelt unntak i verneforskriften om at lett terrenggående beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget kan benyttes dersom det er nødvendig.

Det vil også kunne oppstå et behov for bruk av motorkjøretøy i forbindelse med nødvendig vedlikehold på eksisterende traktorveier som går gjennom det foreslåtte verneområdet. Verneforskriften åpner for at motorferdsel på eksisterende traktorveier i forbindelse med nødvendig vedlikehold kan tillates.

Lov om motorferdsel i utmark og vassdrag gjelder i tillegg til disse bestemmelsene, men gir ikke tillatelse ut over det vernereglene fastsetter. Det kan være tilfeller hvor det også må innhentes tillatelser etter lov om motorferdsel i utmark og vassdrag. Verneforskriften endrer ikke grunneieres rett til å nekte/regulere motorferdsel på egen grunn.

Skjøtsel og forvaltningsplaner

Verneformålet i naturreservatet er knyttet opp mot å frede alt naturlig plante- og dyreliv i området. Området skal i størst mulig grad sikres fri utvikling uten inngrep og gjennomføring av skjøtsel er derfor kun unntaksvis nødvendig for å oppfylle verneformålet. Det registrerte artsmangfoldet i det foreslåtte verneområdet er i hovedsak ikke knyttet opp mot kulturbetingete eller kulturbegunstigede naturtyper og skjøtelsbehovet vurderes derfor totalt sett som relativt lite. For å opprettholde verneverdiene kan det være nødvendig å gjennomføre skjøtsel, og det åpnes derfor også for dette i verneforskriften.

I utkast til verneforskrift åpnes det for at det kan utarbeides forvaltningsplan for reservatet.

Etter et eventuelt vedtak om fredning av området som er foreslått i dette verneplanutkastet, vil områdets grenser bli merket i marka med standardiserte grensemerker og skilt. Det kan også bli satt opp informasjonstavler om gjeldende verneforskrifter og avgrensning av området. Det vil bli opprettet oppsynsordninger for verneområdet.

Generelle unntaksbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra vernebestemmelsene dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. nml. § 48. Vesentlig samfunnsinteresser forstås som tiltak av nasjonal betydning.

Forvaltningsmyndighet

Fylkesmannen har tradisjonelt vært tillagt forvaltningsansvaret for verneområder i Norge. Det foregår en prosess hvor kommunene er tilbudt forvaltningsmyndigheten over visse typer verneområder innen kommunens grenser. Hvem som vil bli forvaltningsmyndighet for Kile naturreservat vil bli endelig bestemt av Miljødirektoratet etter at vernevedtaket er fattet.

Økonomisk erstatning

Etter reglene i naturmangfoldloven (jf. §§ 50 og 51) har eiere og rettighetshavere i eiendom som blir fredet som naturreservat krav på erstatning for økonomisk tap som er en følge av vernevedtaket. Arbeidsformen frivillig vern innebærer at det forhandles om avtaler med de berørte grunneierne før vernesaken sendes på høring. Det jobbes med å forhandle frem avtale med berørte grunneierne som har tilbudt areal for frivillig vern i dette området. Avtale om erstatningssum forventes å være på plass før det fattes endelig vedtak om vern av området. Når erstatningsnivået er avtalt, vil summen bli utbetalt kort tid etter at det er fattet vernevedtak i statsråd.

Verneprosessen

Kunngjøring – oppstart av verneprosess

Fylkesmannen meldte oppstart på verneprosessen i brev datert 19.04.2016. Kunngjøringen skjedde ved at det ble sendt ut brev til grunneier, Vennesla kommune, Vest-Agder fylkeskommune, Statens Vegvesen Region Sør, Agder Energi samt aktuelle lokale lag og foreninger. Melding om oppstart av verneplanarbeid ble også annonsert i Fædrelandsvennen.

Sammendrag og vurdering av innkomne innspill

Innspillene som kom inn til oppstartsmeldingen er sammenfattet og vurdert nedenfor.

Statens Vegvesen Region Sør har ingen merknader til oppstartsmeldingen.

Forum for natur og friluftsliv – Agder bemerker at området regnes som et regionalt svært viktig friluftsområde i regional plan for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet utarbeidet av Vest-Agder fylkeskommune.

Norsk organisasjon for terrengsykling (NOTS) ber om at ferdsel med sykkel tillates på alle stier i Kile naturreservat og ikke bare på nærmere angitte traseer i skjøtsels- eller forvaltningsplan.

Fylkesmannens kommentar

Fylkesmannen påpeker at bruk, rydding, merking og vedlikehold av eksisterende turstier innenfor det foreslåtte naturreservatet skal kunne foregå som tidligere, jf. forslag til verneforskrift § 4 e). Vi mener også at denne bestemmelsen ivaretar allmennhetens mulighet til å kunne drive et tradisjonelt friluftsliv i området på en god måte.

Forslag til verneforskrift for Kile naturreservat åpner ikke for bruk av terrengsykkel utenom på eksisterende veier eller traseer godkjent i forvaltningsplan. Etter det Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder er kjent med pågår det en diskusjon på overordnet nivå hvorvidt det på generelt grunnlag skal åpnes for terrengsykling på eksisterende stier også i nye verneområder. Fylkesmannen ønsker ikke å endre på forslag til verneforskrift for Kile naturreservat og ber om at Miljødirektoratet vurderer innspillet fra NOTS og tar stilling til om det bør åpnes for terrengsykling også i naturreservater.

Høring og videre prosess

Formålet med høringen er å kaste lys over mulige konflikter knyttet til ulike interesser som kan bli påvirket av verneplanen. Etter høringen vil høringsuttalelsene bli vurdert i forhold til konfliktgrad og mulige løsninger for området. Fylkesmannen vil så sende sin tilråding om vern av området til Miljødirektoratet, inkludert en oppsummering av høringsuttalelsene og forslag til eventuelle endringer. Basert på etterfølgende anbefaling fra Miljødirektoratet vil deretter Klima og miljødepartementet legge planen fram for regjeringen som avgjør endelig utfall av verneforslaget.

Beskrivelse av området

LOKALITET:	Kile
KOMMUNE:	Vennesla
FYLKE:	Vest-Agder
KARTBLAD M711:	1511 IV
VERNEKATEGORI (samlet omr.):	Regionalt verneverdig (**)
VEGETASJONSZONE:	Boreonemoral
VEGETASJONSSEKSJON:	Klart oseanisk (O2)
HØYDE OVER HAVET:	Ca. 165-295m
AREAL:	264 daa

Områdebeskrivelse

Undersøkelsesområdet ligger i den nordvestvendte lisida på østsiden av Kilefjordens sørligste del. Området er ca. 1 km langt på det lengste og 0,9 km bredt. Topografisk er området ganske variert med et noe slakere «platå» oppe på Lynghei (295 moh.) og en brattere nordvestvendt liside med varierende helning fra slakere partier til bratter partier og små bergvegger ned mot Kilefjorden (167 moh.). Berggrunnen består av øyegneis, granitt og foliert granitt (NGU atlas). Løsemassedekket består av morene i ulik tykkelse, men generelt ganske tynt dekke med stedvis fjell i dagen (NGU atlas). Undersøkelsesområdet ligger i boreonemoral sone i klart oseanisk seksjon (Moen 2008).

Bare en del av undersøkelsesområdet er blitt vurdert som verneverdig. Den ikke verneverdige delen er blitt tatt ut da den bestod av hogstflater og ungskog eller middelaldrende furuskog uten kontinuitet, rike vegetasjonstyper eller spesielt mye død ved. Denne skogtypen er vanlig på Sørlandet.

Skogstruktur/påvirkning

Ospene er ofte gamle og det finnes en del grove ospelæger, oftest i middels eller tidlige nedbrytningsstadier. Furutrærne er eldre, men sjeldent gamle, og nesten alle er i omtrent samme alder. Dette gjør at skogen vurderes som første gen med lav kontinuitet av død ved. Lokaliteten har sannsynligvis vært beitet og mye mindre tresatt tidligere. Stedsnavn som Lynghei og Vardehei vitner også om en historisk mer heipreget vegetasjon. I det rike kjerneområdet er de fleste trærne yngre til middelaldrende, men en del gamle trær av særlig gran, osp, bjørk, selje og barlind forekommer. Det finnes også enkelte gamle lind, eik og furu. Lindene har ofte grove gamle sokler. Det finnes en del død ved inne kjerneområdet, særlig av osp, men også noe av furu, selje, bjørk, hassel, rogn, eik og lind. En del av de levende eikene har død ved i form av døde partier og mindre hulrom i stammene. Død ved forekommer i alle dimensjoner opp til temmelig grove stammer og finnes først og fremst i tidlige til middels nedbrytningsstadier. Spredte gamle stubber av eik indikerer at det tidligere har vært tatt ut virke av skogen. Dette sammen med det faktum at de fleste trærne er unge til middelaldrende gjør at dødvedkontinuiteten vurderes som lav.

Verneverdier

Avgrenset verneverdig areal er uten tyngre tekniske inngrep. Furutrærne i øvre del er eldre men sjeldent gamle og nesten alle er omtrent samme alder. Dette gjør at skogen vurderes som første

generasjonsskog og lokaliteten har sannsynligvis vært beitet og mye mindre tresatt tidligere. Stedsnavn som Lynghei og Vardehei vitner også om en historisk mer heipreget vegetasjon. I løvblandingsskogen finnes det stubber som indikerer tidligere uttak.

Verneforslaget representerer en til dels svært rik blandingskog i lavlandet, noe som er en sjelden naturtype i regionen. Det er registrert en del rødlistede arter i verneområdet, men potensialet for funn av flere vurderes som stort på grunn av den store treslagsvariasjon og rike markforhold som gir gode leveforhold for mange ulike arter, særlig av marklevendesopp og insekt. Verneforslagets største naturverdier knytter seg spesielt seg til de rike partiene med den store treslagsvariasjonen, men også til forekomsten av osp og barlind.

Verneformål

Området foreslås vernet som naturreservat med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34 jf. § 37 og § 62.

Formålet med naturreservatet er å bevare et område med rik blandingskog representativt for indre deler av Vest-Agder, med områdets flora, fauna og naturlige økologiske prosesser. Kile har mye barlind og gammel osp av grov dimensjon.

Tekniske inngrep

Det er ingen kjente tekniske inngrep i området.

Planstatus

I gjeldende kommuneplan er området som foreslås vernet avsatt til landbruks-, natur- og friluftsområde (LNF) i kommuneplanen.

Andre interesser

Området er i dag i bruk til små- og storviltjakt. Det er også noe i bruk til friluftsliv. Utover dette er ikke Fylkesmannen kjent med at det er andre interesser knyttet til området.

Forslag til forskrift om vern av Kile naturreservat, Vennesla kommune, Vest-Agder

Fastsatt ved kongelig resolusjon.....med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. § 37 og § 62. Fremmet av Klima og miljødepartementet.

§ 1. (formål)

Formålet med naturreservatet er å bevare et område med til dels svært rik blandingsskog i lavlandet med stor treslagsvariasjon. Naturreservatet tar særlig sikte på å bevare en større forekomst av barlind og eldre osper. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2. (geografisk avgrensning)

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: Vennesla kommune: 93/18.

Naturreservatet dekker et totalareal på ca. 264 dekar. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet xx.xx.xxxx. De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Vennesla kommune, hos Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3. (vernebestemmelser)

I naturreservatet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a) Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp (inkludert lav) eller deler av disse fra naturreservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- b) Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- c) Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av veier, drenering eller annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.
- d) Bruk av naturreservatet til idrettsarrangementer eller andre større arrangementer er forbudt.

§ 4. (generelle unntak fra vernebestemmelsene)

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Sanking av bær og matsopp.
- b) Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
- c) Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.

- d) Vedlikehold av bygninger, veier og andre anlegg og innretninger i henhold til tilstand på vernetidspunktet.
- e) Merking, rydding og vedlikehold av eksisterende stier, løyper, bruer og skilt.
- f) Utsetting av saltstein.
- g) Bålbrenning med tørrkvist eller medbrakt ved, i samsvar med gjeldende lovverk.

§ 5. (regulering av ferdsel)

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.
I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a) Motorisert ferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy.
- b) Utenom eksisterende veier eller traseer godkjent i forvaltningsplan, er bruk av sykkel, hest og kjerre samt ridning forbudt.

§ 6. (generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene)

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring.
- b) Nødvendig uttransport av felt elg og hjort med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
- c) Landing og start med Forsvarets luftfartøy.

§ 7. (spesifiserte dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a) Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.
- b) Istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- c) Avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 d.
- d) Tilrettelegging og bruk av reservatet for friluftsliv og pedagogiske aktiviteter dersom det ikke er i strid med vernevedtakets formål.
- e) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 d og e samt § 7 a og b.
- f) Beiting.

§ 8. (generelle dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9. (skjøtsel)

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10. (forvaltningsplan)

Det skal utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11. (forvaltningsmyndighet)

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 12. (ikrafttredelse)

Denne forskriften trer i kraft straks.